

Pracownia Art.-Kons
Monika Rzegocińska-Wiącek
Ul.Bojanowskiego 6/1
63-400 Ostrów Wlkp.

OPINIA KONSERWATORSKA

Po zapoznaniu się z dokumentacją architektoniczną koniecznych prac naprawczych dotyczących zabytkowej altany w dawnym ogrodzie Bractwa Kurkowego, a obecnie parku miejskim we Wrześni potwierdzam, co następuje:

Altana pochodzi z lat 1920-24, jest konstrukcji drewnianej, sosnowej jest ona obecnie polichromowana w kolorze beżowym, różowym i zielonym i jest to ostatnia warstwa kolorystyczna- warstwa wtórnego przemalowania.

Pod ostatnim przemalowaniem znajdują się jeszcze dwie warstwy historyczne, druga w kolorze pomarańczowym i pierwsza –warstwa pierwotna i oryginalna w kolorze piaskowym.

Na pewno altana nie była eksponowana nigdy w surowym drewnie, a od razu była polichromowana w kolorze piaskowym. Pewne elementy altany (poręcze, wiatrownice) były zróżnicowane kolorystycznie barwą o kilka tonów ciemniejszą w kolorze ugiętym.

Proponuje się powrót do kolorystyki jak najbardziej zbliżonej do oryginalnej, tej historycznej z okresu powstania altany.

Będą to kolory: piaskowy RAL 1013 i brązowo-czerwony RAL 8004

Ramowy program prac konserwatorskich

dotyczący koniecznych prac naprawczych zabytkowej altany w dawnym ogrodzie Bractwa Kurkowego, a obecnie parku miejskim we Wrześni.

Autorzy programu:

mgr sztuki konserwator Monika Rzegocińska -Wiącek (nr dyplomu 2196)

Ostrów Wielkopolski czerwiec 2018 r.

OPIS OBIEKTU

Obiekt zlokalizowany został na działce nr 1305/2 położonej we Wrześni u zbiegu ulic Ogrodowej i Słowackiego. Jest to obiekt rekreacyjny w formie zadaszanej altany na podeście na który prowadzą schody z powierzchni utwardzonej parkowej ścieżki.

Altana pochodzi z lat 1920-24, konstrukcji drewnianej, sosnowej, obecnie polichromowana w kolorze różowym, zielonym i jest to ostatnia warstwa kolorystyczna-warstwa wtórnego przemalowania. Altana wspiera się na murowanym cokole obłożonym płytami kamiennymi z piaskowca z fugowaniem, na której znajduje się drewniana konstrukcja wieszarowa altany. Układ konstrukcji obiektu założony na planie ośmioboku. Dach pokryty jest płytami azbestowymi. W środku wylana jest posadzka lastrykowa.

Wymiary:

Ogólne zestawienie powierzchni:

▪ Powierzchnia zabudowy	71,05 m ²
▪ Kubatura obiektu	426,30 m ³
▪ Długość obiektu	9,99 m
▪ Szerokość obiektu	9,00 m
▪ Wysokość obiektu	7,43 m

ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE I PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Stan zachowania **altany** narzuca działania technologiczne, które zatrzymają gwałtowny proces destrukcji i pozwolą uzyskać dobry wygląd estetyczny i poprawić stan techniczny obiektu, w wyniku których należy zrealizować zabezpieczenie zachowanej substancji zabytkowej i ponowne opracowanie estetyczne w celu ekspozycji.

Elementy drewniane altany

Podstawowym problemem jest zły stan techniczny obiektu, wyraźnie zabrudzona powierzchnia (zacieki, rozmycia), spękania drewnianego podłoża oraz przemalowania i złuszczenie się polichromii, miejscowo silny atak drewnojadów i atak mikroorganizmów. Na całej powierzchni rozpoczęte są procesy destrukcyjne, widać agresywne działanie wszystkich czynników penetrujących warstwy drewnianego podobrazia, jak i warstwy malarskiej. Murowany cokół altany wykonany z piaskowca pokryty jest w dużej mierze nalotami zielonej pleśni i grzybów. Widoczne są ubytki w fugach i samym piaskowcu.

Altana w chwili obecnej pokryta jest wtórnymi rekonstrukcjami kolorystycznymi i całkowitymi przemalowaniami wykonywanymi zapewne w różnych okresach historycznych. Warstwa farby uległa częściowemu złuszczeniu, widoczne są odpryski warstwy malarskiej. Polichromia charakteryzuje się licznymi ubytkami, występującymi głównie wokół krawędzi desek. Powierzchnia jest ponadto silnie zanieczyszczona. Dostrzegalne są liczne, małe otwory po działaniu drewnojadów. Widoczne są również ubytki niektórych elementów balustrady, belek i elementów konstrukcyjnych altany.

Obiekt po odnowieniu ma pełnić funkcję użytkową, Tym bardziej oprócz poprawy stanu technicznego obiektu, zadbać należy o zachowanie jego oryginalnego wystroju w możliwie najbliższym stanowi pierwotnemu.

Program prac na elementy drewniane altany:

1. Wykonanie dokumentacji stanu zachowania, dokumentacji fotograficznej. Wykonana dokumentacja umożliwi uzyskanie wiedzy na temat stanu zachowania i celowości podejmowania planowanych w programie czynności konserwatorskich.
 2. Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
 3. Wykonanie zabiegu usuwania wtórnych, łuszczących się przemalowań olejnych.
 4. Dezynfekcja i dezynsekcja struktury drewnianego podłoża .
 5. Wykonanie zabiegu impregnacji strukturalnej.
 6. Wzmocnienie konstrukcji nośnej altany.
 7. Uzupełnienie i wzmocnienie elementów struktury podłoża drewnianego.
- W ten sposób zostaną sklejone pęknięcia, istniejące szczeliny i odkształcenia drewna. Najbardziej zniszczone elementy drewniane należy zastąpić nowymi.
8. Zakładanie kitów trocinowych w miejscu większych ubytków drewna.
 9. Rekonstrukcja kolorystyczna zgodnie z zatwierdzonymi kolorami i technologią wg. programu.
 10. Zabezpieczenie powierzchni obiektu lakierem końcowym, półmatowym.

Elementy kamienne altany:

Stan zachowania elementów kamiennych jest zróżnicowany. Brakujące fragmenty kamienia i fug nie wpływają na czytelność formy, jednak ujemnie oddziałują na estetykę obiektu.

W związku z tym planuje się wykonanie rekonstrukcji ubytków, która przywróci obiektom pierwotne walory estetyczne. Proponuje się przeprowadzenie konserwacji technicznej i estetycznej, której celem będzie oczyszczenie obiektu i usunięcie wtórnych nawarstwień w partiach kamiennych oraz trwałe zabezpieczenie substancji zabytkowej.

Konieczna będzie miejscowa impregnacja strukturalna obiektu wraz z zabezpieczeniem przeciw destrukcyjnemu działaniu pleśni i grzybów. Kluczowym problemem i etapem związanym z konserwacją kamiennego cokołu będzie uzupełnienie brakujących fragmentów kamieni i fug, a przede wszystkim użycie odpowiednich materiałów. Proces konserwacji będzie obejmował oczyszczanie z zabrudzeń powierzchniowych, odsolenie,

dezynfekcję, usunięcie niewłaściwie założonych kitów i uzupełnień, usunięcie zaplamień, wzmocnienie wewnętrznej struktury, wypełnienie spękań, uzupełnienie ubytków , opracowanie kolorystyczne uzupełnień oraz pokrycie warstwą zabezpieczającą.

Program prac na elementy kamienne altany:

- wykonanie dokładnej dokumentacji stanu zachowania obiektu w wraz z pełną dokumentacją fotograficzną

1. Oczyszczenie z zabrudzeń powierzchniowych.
2. Odsalanie powierzchni.
3. Usunięcie wtórnych uzupełnień i wyprawek cementowych.
4. Usunięcie z zanieczyszczeń biologicznych obiektu (pleśnie, grzyby).
5. Wzmocnienie strukturalne fragmentów piaskowca preparatami krzemoorganicznymi o właściwościach hydrofilnych z większą zawartością substancji czynnych.
6. Uzupełnienie ubytków kamienia i fug.
7. Opracowanie powierzchni uzupełnionych ubytków.
8. Zabezpieczenie całości odpowiednio dobranym preparatem do kamienia.